

730 kg-ra tévén és 50% vizet levonván s e mellett: a keményfánál 0.6 és a lágyfánál 0.5 % tiszta hamut tételezván fel, összesen:

kemény fából	45,871.625	} összesen tehát
lágy fából	10,827.038	
56,698.663 kg hamut nyerünk.		

E. Wolff (Düngerlehre 10. Aufl. 228. old.) szerint 0.5 kg hamuban levő phosphorsavnak trágya-értéke egyenlő 0.22 márkával, és ha mi 0.5 kg hamunak káli-értékét ugyanezen szerző után 0.1 márkára számítjuk, úgy: 1 kg hamunak phosphorsavban és káliban kifejezett trágya-értéke más, főleg mű-trágyaszerekhez, viszonyítva: 38 kr.

Ezen összeggel kiszámítva a fent jellezett mennyiségű hamunak értékét, az kerek számban 21.5 millió forintot tesz ki.

Tehát az ország erdőségei évenként ezen összeggel járulnának mezőgazdaságunk támogatásához, ha a hamu, mint tudvalevő, többnyire el nem kallódnék, mosásnál a víz által el nem vitetnék stb. Az elégetett fa hamujának trágyaszerű fel nem használása pedig a legnagyobb közgazdasági bűnnek kell, hogy feltűnjék, ha meggondoljuk, hogy külföldre vitt gabnanemeinkben és házi állatainkban mily nagy káli- és phosphorsav-veszteséget szenvedünk és ezen veszteségek helyre pótolása céljából kénytelenek vagyunk szállítási költségek miatt drága stassfurti kálisókat, továbbá superphosphatokat vásárolni.

Az orsz. erd. egyesület felterjesztése a m. kir. földmivelésügyi ministeriumhoz az erdei famagvak mérsékelt díjért leendő szállításának kieszközlése ügyében.

Nagyméltóságú Minister Ur!

Az erdősítések terén utóbbi időben tapasztalt örvendetes előhaladás lehető fokozása érdekében legyen szabad nagybecsű figyelmébe ajánlanunk Nagyméltóságodnak azon nehézségeket, melyekkel az erdei vetőmagvaknak s külö-

nösen a tölgy vetőmakknak beszerzése ez idő szerint a magas vasuti szállítási díjak miatt összekötve van, s igazgató választmányunk f. évi április hó 23-án hozott határozatához képest egyszersmind tiszteletteljesen felkérnünk Nagyméltóságodat, hogy az ezen nehézségekből származó hátrányok megszüntetése czéljából a nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszter urnál a szóban forgó szállítási díjak lehető mérséklését kieszközölni kegyeskedjék.

Tiszteletteljes kérelmünk méltányosságát és közérdekű voltát, úgy hisszük, már maga az a körülmény is teljesen igazolja, hogy a nagyméltóságu kereskedelmi miniszter ur 1892. évi 55,591. szám alatt közzétett rendelete szerint az erdei vetőmagvakkal erdőgazdasági szempontból teljesen egy jelentőségű erdei facsemeték nem csak a magyar államvasutak vonalain, de a többi nagy vasutakon is mérsékelt díjszabás alá esnek, még pedig oly díjszabás alá, mely különösen az államvasutakon igen jelentékeny kedvezményt foglal magában, a mennyiben a facsemeték, bármely mennyiségben szállítva s akár teher-, akár gyors-áruként feladva, a rendes díjtételek helyett csak a teheráru A osztályára nézve megszabott mérsékelt díjtételeket viselik.

Ezen közérdekű intézkedésnek kétségkívül az volt a czélja, hogy az erdősitések aránylag költséges munkáját a kisebb, kevésbé tehető birtokosokra nézve is megkönnyítse a terméketlenebb, kopár területeken is lehetővé tegye. Ezt a közgazdasági tekintetben igen fontos czélt azonban — szerény nézetünk szerint — a facsemeték olcsó szállítása még nem biztosítja teljesen, mert az erdősitések az ország egy nagy részében, nevezetesen ott, hol a termőhelyi viszonyoknak leginkább a tölgy fanemek s helyenkint a szelid gesztenye tenyésztése felel meg leginkább, tudvalevőleg nem csak csemete-ültetése, hanem főkép tölgymakk és

szelid gesztenye mag vetése által foganatosíttatnak, sőt vannak esetek, midőn a fenyőféléket is előnyösebb vetés által megtelepíteni.

Ezeket tekintetbe véve, tehát az erdősitések előmozdítását célzó szóban forgó kedvezmény csak akkor lenne teljes és minden birtokosra egyaránt kiterjedő, ha az erdei facsemetéken kívül az erdei magvak is lehető olcsón szállíttatnának.

Tényleg azonban az erdei vetőmagvak ily kedvezményben nem részesülnek.

Mig ugyanis a facsemeték az előbbi rendelet szerint akármily mennyiségben s akár teher- akár gyors-áruként feladva, kizárólag a teher-áru díjszabás A osztálya alá esnek, s ehez képest az első 200 kilométerig métermázsánként és kilométerenkint csak 0.32, a második 200 kilométerig 0.24, azontul pedig 0.16 krajczárnyi szállítási költséget viselnek, addig például a tölgy makk csak abban az esetben esik ezen mérsékelt díjtételek alá, ha teher-áruként adatik fel és 5000 kg-nál nagyobb mennyiségben szállíttatik; kisebb mennyiségben feladva az első 200 kilométerig már 0.52 kr., azontul pedig 0.42 kr. szállítási díj fizetendő érte, ha pedig gyors-áruként adatik fel, akkor szállítási díja 1.3 s illetve az első 200 kilométeren túl 1.0 krajczárt tesz ki métermázsánként és kilométerenkint.

A tölgy makk tehát, ha teher-áruként kisebb mennyiségben szállíttatik, közel kétszer akkora, ha pedig gyors-áruként szállíttatik, bármely mennyiségben, négyszer akkora szállítási díj alá esik, mint a facsemeték. És csekély eltéréssel körülbelül ez az arány áll fenn a többi erdei famagvakra nézve is.

Ez a körülmény pedig ugyyszólván lehetetlenné teszi a nagyobb famagvaknak hosszabb távolságokra való szállítá-

sát, mert például, ha egy soproni erdőbirtokos az erdélyi részekből, vagy megfordítva az erdélyi birtokos a Dunántulról volna kénytelen tölgy vető-makkját beszerezni, a szállítási költségek 2—2.50 frtot s illetőleg, ha a makk gyors-áruként szállíttatnék, 4—6 frtot tennének ki.

Már pedig az az eset, hogy az erdőbirtokos távol eső országrészeinkből kénytelen vetőmakkját beszerezni, ha egyáltalában erdősíteni akar, nem tartozik a ritkaságok közé, mert az ország minden részére kiterjedő általános makktermés tudvalevőleg csak hosszabb időközökben következik be. És ép úgy nem ritka eset az sem, hogy a makkot gyors-áruként kell szállítani, mert, ha a szedés idejében állandóan esős idő jár, s a szállítmány nem adható fel teljesen szikkadt állapotban, a teher-áruként szállított makk könnyen kicsirázik és elromlik, vagy ha ez nem is következne be, a készlet későn érkezik meg s ha aztán, mint 1892-ben is megtörtént: a tél korán beköszönt, az erdősítést tavaszra kell elhalasztani s ennek következménye megint az lesz, hogy a makk egy része használhatlanná válik.

Mindezeknél fogva tehát igen üdvösnek tartanók, ha a facsemetékre nézve megadott fentebbi kedvezmény a tölgy makkra és általában véve az erdei vető-magvakra is kiterjesztetnék, sőt tekintettel arra, hogy a tölgymakk aránylag gyakran és nagyobb mennyiségekben szállíttatik, s hogy a szállítás közben sokkal kevesebb gondot és költséget okoz a vonatoknak, mint a facsemeték, részünkről teljesen indokoltnak találnók azt is, ha a tölgyerdősítések elősegítése érdekében a tölgymakkra nézve a kedvezmény még fokoztatnék is, az által, hogy 5000 kg-nál nagyobb mennyiségek után a szállítási költségek a facsemetéknél alkalmazott *A* teher-áru osztály helyett a *B* teher-áru osztály díjtételei szerint állapíttatnának meg.

Minthogy azonban a tölgymakk üzleti czélokból a külföldre is nagy mennyiségekben szállittatik s viszont a külföldről is sok erdei vető-mag hozatik be, tiszteletteljesen megjegyezzük, hogy részünkről a fentebb kért kedvezményeket az ilyen szállitmányokra nézve nem óhajtjuk kiterjeszteni, s az általunk szem előtt tartott közgazdasági érdekek kielégítésére teljesen elégségesnek tartjuk azt is, ha az említett dijmérséklésben csak a hazai állomásokról hazai állomásokra szállított magküldemények részesittetnek, mert az üzleti czélokból külföldre szállított magvakat — úgy véljük — nincs ok ily kedvezményben részesíteni, s hasonlóképen a külföldi magvak behozatalát sem szükséges megkönnyíteni, mivel e nemű szükségleteinket ma már, — ritka kivételes eseteket leszámítva, — a belföldön is beszerezhetjük; bár el kell ismernünk, hogy e tekintetben még sok visszátság tapasztalható, a mennyiben részint megszokásból, részint tájékoztatlanságból sokan még most is a külföldről szerzik be készleteiket.

Ily értelemben terjesztve tehát Nagyméltóságod elé fentebbi kívánságainkat, tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, hogy azoknak teljesítését a nagyméltóságu kereskedelemügyi minster urnál kieszközölni kegyeskednék.

Az országos erdészeti egyesület nevében

Budapest, 1893. április hó.

Gr. Tisza Lajos s. k.
elnök.